

PROF. DR. M. FAHRETTİN KIRZIOĞLU'NU RAHMETLE ANIYORUZ

(10 Mart 1917, Kars - 10 Şubat 2005, Ankara)

Bizim Ahıska

Tarih ve halkiyat ilminin büyük ismi, **Ahıska** Bölgesiyle ilgili ilmî araştırmaların öncüsü, Türk Tarih Kurumu Aslı Üyesi Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu'nun vefatı üzerinden altı sene geçti.

İlk yazısını 1936 yılında neşreden merhum Hocamız, 67 sene boyunca bir hoca olarak hem araştırdı, inceledi ve hem de bunları kaleme aldı. Yazıları ve kitapları, bize tarihimizin ve kültürümüzün yeni ufuklarını açtı.

Dede Korkut, Kafkasya, Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'in mazisiyle kültürel değerlerini onun kaleminden öğrendik. "Ahıska ve Ahıska Türkleri" konulu ilk yazılar onun tarafından yazıldı (*Ahıska Ağıtlarından Birkaçı, Türk Amacı dergisi, Şubat 1943; Ahıska İ'lam Defteri, Kars gazetesi, 3 Nisan 1948; Ahıska Bölgesi ve Türklük, Türk Kültürü dergisi, Ocak 1970*). Bilhas- sa 1989'da Özbekistan'da meydana gelen Fergana olaylarından sonra basınıımızda Ahıska Türklerinden "Meshet/Mesket" diye bahsedilmesi üzerine kaleme aldığı makale de alanında bir ilktir (*Ne Mesket Ne Misket, Ahıska Türkleridir, Azerbaycan dergisi, Haziran 1989*). Akademik metotlarla kaleme aldığı ve Türk Tarih Kurumu tarafından da yayımlanan *Osmanlıların Kafkas Elleri Fethi ve Yukarı Kür ve Çoruk Boylarında Kıpçaklar* adlı kitapları, Ahıska bölgesinin tarihi ve sosyolojik yapısıyla ilgili akla gelen ilk kaynaklardır.

Biz, onun eserlerinin aydınlığında yeni çalışmalar yaptık. Merhum Hocamız, bu çalışmalarını büyük bir sevinç ve heyecanla karşılamıştı.

Prof. Kırzioğlu, sadece bir tarih hocası değil, Türkiye'de *Kürt, Gürcü, Laz, Hemşin, Tahtacı, Manav, Türkmen, Terekeme* vs. gibi etnolojik konularda da daima hatırlanması gereken bir bilgindi. 1950'li yıllarda Diyarbakır Lisesinde Tarih Muallimi olan Kırzioğlu, bu şehirde **Kara Amid** dergisini neşrediyordu. Bölgeyle ilgili araştırma ve incelemeleri, onu bu çevrede, sayılan ve sevilen bir kişi hâline getirmişti. Bu da ayrıca üzerinde düşünülmesi gereken bir husustur.

Prof. Dr. Kırzioğlu, 1967-1982 yılları arasında

Erzurum Atatürk Üniversitesi Öğretim Üyesi olarak görev yaptı. Bu şehirde Türk Ocağı'nın Şubesini kurdu ve uzun yıllar başkanlık görevinde bulundu. Vefatından önce Türk Tarih Kurumu Aslı Üyesi'ydi. Her üç kurum da Hoca'nın vefatından sonra üzerlerine düşeni yapmamış, eşsiz bir vefasızlık örneği vermişlerdir.

Unutmamalı ki Prof. Kırzioğlu, Türkolojinin hemen her sahasında bilgisine başvurulması gereken -bugün kıtlığını çektiğimiz- bir üstad bilim adamıydı.

Merhum ve mağfur Hocamızı, vefatının altıncı sene-i devriyesi münasebetiyle rahmetle ve şükranla anıyoruz. Kabri nûr, mekânı cennet olsun.

NOT: Prof. Dr. Kırzioğlu'nun hayatı ve bibliyografyası Yunus Zeyrek tarafından hazırlanmış, 2003 yılında Türk Dünyası Araştırmaları ve Türk Kültürü dergilerinde yayımlanmıştır.

Gelecek sayımızda, merhum Hocamızın 16 Nisan 1998 Perşembe günü Ankara'da Türk Tarih Kurumu konferans salonunda verdiği "Millî Misâk'ımızda yer alan Batum-Acara Bölgesi" başlıklı konferansın metnini sunacağız.

Bizim Ahıska

